

B A U

6th sem

Roll No. ....

(05/15-I)

5688

B. A. EXAMINATION

(Sixth Semester)

PUNJABI (Elective)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

1. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ ਰਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। (250-300) ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ।
  - (ੳ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
  - (ਅ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
  - (ੲ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :-
  - (ੳ) ਭਿੰਨੀ ਰੈਨੜੀਐ ਚਾਮਕਨਿ ਤਾਰੇ ॥
ਜਾਗਹਿ ਸੰਤ ਜਨਾ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ॥
ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਸਦਾ ਜਾਗਹਿ ਨਾਮੁ ਸਿਮਰਹਿ ਅਨਦਿਨੋ ॥
ਚਰਣ ਕਮਲ ਧਿਆਨੁ ਹਿਰਦੈ ਪ੍ਰਭ ਬਿਸਰੁ ਨਾਹੀ ਇਕੁ ਖਿਨੋ ॥
ਤਜਿ ਮਾਨੁ ਮੋਹੁ ਬਿਕਾਰੁ ਮਨ ਕਾ ਕਲਮਲਾ ਦੁਖ ਜਾਰੇ ॥
ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਜਾਗਹਿ ਹਰਿ ਦਾਸ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ॥੧॥

(ਅ) ਜਾ ਕਉ ਮੁਸਕਲ ਅਤਿ ਬਣੈ ਢੋਈ ਕੋਇ ਨ ਦੇਇ ॥
 ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਦੁਸਮਨਾ ਸਾਕ ਭਿ ਭਜਿ ਖਲੇ ॥
 ਸਭੋ ਭਜੈ ਆਸਰਾ ਚੁਕੈ ਸਭੁ ਅਸਰਾਉ ॥
 ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਓਸੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਲਗੈ ਨ ਤਤੀ ਵਾਉ ॥੧॥
 ਸਾਹਿਬੁ ਨਿਤਾਣਿਆ ਕਾ ਤਾਣੁ ॥
 ਆਇ ਨ ਜਾਈ ਬਿਰੁ ਸਦਾ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਚੁ ਜਾਣੁ ॥੧॥

(ੲ) ਜਗਤ ਮੈ ਝੂਠੀ ਦੇਖੀ ਪੁੰਤਿ ॥
 ਅਪਨੇ ਹੀ ਸੁਖ ਸਿਉ ਸਭ ਲਾਗੇ ਕਿਆ ਦਾਰਾ ਕਿਆ ਮੀਤ
 ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਮੇਰਉ ਮੇਰਉ ਸਭੈ ਕਹਤ ਹੈ ਹਿਤ ਸਿਉ ਬਾਧਿ ਚੀਤ ॥
 ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਸੰਗੀ ਨਹ ਕੋਉ ਇਹ ਅਚਰਜ ਹੈ ਰੀਤਿ ॥੧॥
 ਮਨ ਮੂਰਖ ਅਜਹੂ ਨਹ ਸਮਝਤ ਸਿਖ ਦੇ ਹਾਰਿਓ ਨੀਤ ॥
 ਨਾਨਕ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਪਰੈ ਜਉ ਗਾਵੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਗੀਤ
 ॥੨॥੩॥੬॥੩੮॥੪੭॥

(ਸ) ਇ'ਕ ਦਿਨ ਤੈਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਖੀਸਨਿ,
 ਗਲੀਆਂ ਬਾਬਲ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਂ। (ਰਹਾਉ)
 ਉਡ ਕੇ ਭਉਰ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ।
 ਸਣ ਪਤਰਾਂ ਸਣ ਡਾਲਿਆਂ।
 ਜਿਸ ਤਨ ਲਾਗੀ ਸੋਈ ਤਨਿ ਜਾਣੈ।
 ਹੋਰ ਗਾਲਾਂ ਕਰਨ ਸੁਖਾਲੀਆਂ।

3. (ੳ) ਨਾਥ ਜੋਗੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
 (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਕਿੜੀ ਲਿਪੀ ਦੁਕਵੀਂ ਹੈ ? ਦਲੀਲਾਂ ਸਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਦੱਸੋ :-
 (ੳ) ਨਾਵਲ
 (ਅ) ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ
 (ੲ) ਨਿਬੰਧ
 (ਸ) ਸ਼੍ਰੀ-ਜੀਵਨੀ

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧੇਰੂ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ।
 ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਨਾਂ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚਿਣਗ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਦੀ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਅੱਜ ਤਕ ਜਿਉਂਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ, ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਦ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰੇ ਵਿਚਾਨੀ ਤੇ ਖੰਡਰ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੈ। ਪਰ ਆਸ ਇੰਨੀ ਸੁਭਾਵਕ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਂ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਸੀਂ

ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? ਬੇਸ਼ਕ। ਆਸ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਵਹਿਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਬੇਰੋਕ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਆਦਮੀ ਆਪਣਾ ਯਕੀਨ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਗਵਾਂ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਵਰਤਮਾਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰੋ ਤੇ ਹਰ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕੀਆਂ-ਨਿਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੱਭੋ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਊਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਚੰਗੀਆਂ-ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਭਰਿਆ ਸਲੂਕ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੇ ਉੱਚੇ ਸੁਹੱਪਣ ਨੂੰ ਮਾਣ ਕੇ। ਆਪਣੀਆਂ ਜੜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਮਾਓ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਲ੍ਹ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ।

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਲਿਖਣਾ ਹੈ :-

(ੳ) ' ਕਾਵਿ-ਜੋਤਾਂ ' ਪੁਸਤਕ ਕਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ?

- (i) ਕੇ. ਯੂ. ਕੇ.
- (ii) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ
- (iii) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
- (iv) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ

B-5688

(ਅ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੋਹੇਂ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਏ ?

- (i) 30 ਮਈ 1606
- (ii) 30 ਮਈ 1608
- (iii) 30 ਮਈ 1610
- (iv) 30 ਮਈ 1611

(ੲ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ?

- (i) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
- (ii) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
- (iii) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
- (iv) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

(ੳ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਆਗਮਨ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ?

- (i) ਅਪ੍ਰੈਲ 1621
- (ii) ਅਪ੍ਰੈਲ 1622
- (iii) ਅਪ੍ਰੈਲ 1623
- (iv) ਅਪ੍ਰੈਲ 1624

(2-39) B-5688

5

P.T.O.

(ਹ) "ਅਮਲਾਂ ਉੱਪਰ ਹੋਗ ਨਿਬੋੜਾ ਕਿਆ ਸੂਫੀ ਕਿਆ ਭਗੇ।"

ਕਿਸ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸਤਰ ਹੈ ?

(i) ਸਾਹ ਹੁਸੈਨ

(ii) ਕਾਦਰਯਾਰ

(iii) ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸਾਹ

(iv) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

(ਕ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਦੱਸੋ।

(i) 1469 ਈ: ਤੋਂ 1539 ਈ:

(ii) 1470 ਈ: ਤੋਂ 1540 ਈ:

(iii) 1472 ਈ: ਤੋਂ 1542 ਈ:

(iv) 1475 ਈ: ਤੋਂ 1545 ਈ:

(ਖ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ?

(i) 19 ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ

(ii) 20 ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ

(iii) 21 ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ

(iv) 30 ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ

(ਗ) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ ?

(i) ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ

(ii) ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ

(iii) ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੰਧ

(iv) ਸ਼ਬਤਰਨਾਮਾ

(ਘ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ ?

(i) 15

(ii) 17

(iii) 20

(iv) 30

(ਙ) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅੰਗ ਹਨ ?

(i) 1430 ਅੰਗ

(ii) 1451 ਅੰਗ

(iii) 1551 ਅੰਗ

(iv) 1431 ਅੰਗ